

Intervju

Krister Malm - Musikforskare

Krister Malm är känd musikforskare. Malm har i sin forskning varit engagerad i musik etnologi och avslutade sin doktorsexamen år 1981 vid Göteborgs universitet med en avhandling om musikkulturen i Tanzania. Har skrivit många böcker och forskningsarbete om musiken. Redan i slutet på 60 talet reste han till Västindien och upptäckte musiken och kulturen och gjort fantastiska inspelningar på 80 talet från länder som Tunisien och Tanzania. Krister Malm haft olika chef positioner under åren, som chef för Musikmuseet 1973 till 1983 var han och mellan 1999 och 2005 chef för musiksamlingar. Malm valdes in som ledamot i Kungliga Svenska Musikaliska Akademien 1996. År 2007 tilldelades han Fumio Koizumi Priset för Ethnomusicology.

More info : https://en.wikipedia.org/wiki/Krister_Malm

WM Oasis - I Frankrike döpte man world music till Musique du monde och i Spanien Musica del Mundo men i Sverige valde man folk & världsmusik. Varför och vad tycker du om det?

K.M - Valet av termen folk- och världsmusik gjordes så vitt jag minns i gruppen kring Falun Folkmusik Festival som startade 1986 med det namnet men som från början omfattade annan folkmusik än den svenska och musik som senare kom att omfattas av varumärket "world music" som då översattes till världsmusik. Eftersom festivalen redan hade ordet "folk" i namnet så vidgades det till "folk och världsmusik". Jag var med i planeringen av festivalen några år och tycker väl namnet är OK. Men när kulturpolitikerna med Marita Ulvskog i spetsen på 1990-talet med avstamp i ordet "världsmusik" började tala om "världskultur" så protesterade jag. Namnet Världskulturmuseet tyckte jag inte var bra eftersom det snarare rör sig om ett museum för världens kulturer. Senare när man ville tillsätta "världskulturkonsulenter" var jag med att skapa en remissopinion och fick namnet ändrat till "mångkulturkonsulent"

WM Oasis - Enligt dig, hur definierar du termen world music?

K. M - Det finns två gängse world music-begrepp, dels det från USA från c:a 1960 då ämnet ethnomusicology etablerades på USA:s universitet och man började ge kurser i "world music", och dels det europeiska varumärket etablerat 1987. Se vidare min bifogade artikel i NE. Johannes Brusila har gått igenom en rad definitioner av "world music" i sin doktorsavhandling "Local Music, Not From Here" som kom 2003 (jag var opponent på avhandlingen). När Roger Wallis och jag i början av 1980-talet upptäckte framväxten av den musik som 1987 skulle få varumärket "world music" kallade vi den "national pop and rock" när vi skrev om den. Mina inspelningar och LP-skivor från Tanzania, Tunisien etc. liksom skolradioserierna (numera utbildningsradion) Latinamerikansk musik, Afrikansk musik och Nordafrikansk musik gjordes 1972-76 (inte på 80-talet. På 80-talet var det TV som gällde, främst den 4tim 30 min långa serien Big Sounds from Small Peoples (samma namn om boken från 1984) som Roger och jag producerade på eget produktionsbolag och filmade i

en rad länder i Östafrika, Sydasien och Karibien/Latinamerika. Den gick på TV i många länder.

WM Oasis - Vilka personer, artister eller akademiker, har bidragit mest för världsmusikens upptäckt och utveckling i Sverige?

K. M - Den nya chefen på Kultur i väst Magnus Bäckström som höll i Falufestivalen betydde mycket liksom även medlemmarna i bandet Orientexpressen, främst Owe Ronström och Dan Lundberg (bägge också akademiker) som var mycket aktiva i Falufestivalen och på andra håll. Margareta Mangs och Christer Eklund var viktiga på Sveriges Radio, liksom Sture Olofsson på Utbildningsradion. Sedan givetvis folket på Multikulti (1986-2011) med Steve och Magnus i spetsen. Thomas Gylling har också betytt mycket med TV- och radioprogram. Ale Möller, Sten Källman och Lars Farago (RFoD) har också betytt mycket i början. Lars Farago och jag höll i det riksomfattande Folkmusik och dansåret 1990 där vi inkluderade världsmusik vilket förargade vissa traditionalister. På senare år har många bidragit, som t.ex. du själv.

WM Oasis - World music begreppet bestämdes 1987 men det sägs att

K. M - Jag vet inte vem som skapade begreppet "world music" i USA. Det kan ha varit Brown men han hade lärare från Tyskland när han studerade på UCLA (Klaus Wachsmann från Berlin och Bruno Nettl, tyskspråkig från Prag) Troligen plockade han upp termen från tyska "weltnmusik" som ju var ett begrepp i Tyskland sedan början av 1900-talet (se min bifogade artikel). Jag hörde termen första gången 1965. Jag hade som ansvarig för laboratoriet och studion på musikvetenskapen i Uppsala ett samarbete rörande musikanalys med hjälp av elektroniska apparater och dator med Charles Seeger (pappa till Pete Seeger) som var professor på UCLA. Han pratade då om att dom gav "courses in world music" på UCLA.

WM Oasis - Kan man säga att svensk folkmusik är world music? Eller vilka svenska artister kan sägas räknas som world music enligt dig?

K. M - Enligt USA-begreppet är ju all musik i världen "world music". Enligt varumärkesbegreppet från 1987 kan nordiska grupper av den typ jag nämna i slutet på min NE-artikel kallas "world music"-grupper, men inte en traditionell spelmanns duo eller ett spelmannslag. (Jag skriver i artikeln "det samiska Mari Boine band" men jag kände Mari innan hon blev same, då sjöng hon jazz).

WM Oasis - World music begreppet har stått för mycket kritik, förvirring och debatt men samtidigt är det tack vare det att som många artister fått chansen att upptäckas och produceras. Det har även bidragit till bättre ekonomi i t.ex. Mali, Senegal genom festivaler och annan turism. Vad tycker du själv om begreppet?

K. M - Begreppet från 1987 har tjänat sitt syfte att skapa ett samlingsnamn för de olika blandformer av afro-amerikansk och olika lokala musikstilar som växte fram från 1960-talet. Hade man inte börjat kalla det "world music" hade det väl uppstått en annan term. Förvirringen har skapats av oenighet om vilka musik typer som skall räknas in (är reggae och soca världsmusik, ja enligt vissa, nej enligt andra) och sammanblandning med USA-begreppet world music. Det har ju varit olyckligt att begreppet "world music" haft två olika betydelser, så därför kanske det varit bättre om man 1987 kommit på en annan beteckning. Men man måste acceptera historiska fakta och utgå från nuläget vid varje tidpunkt.

